

O osebno dohodninskem davku in o „priznalnicah“ za njegovo odmero.

(Piše drž. in dež. posl. Fr. Pišek).

III.

Kaj se v „priznalnici“ za odmero osebno-dohodninskega davka ne more odpisati?

1. Kupne svote za povečanje ali arondiranje posesti, če se s tem posestvo tudi izdatno izboljša. — Vzgleđ: Posestnik kupi njivo, travnik ali gozd, in sicer radi tega, ker leži dotična parcela poleg njegove, ali pa ker si hoče s tem izboljšati posest in mu bo mogoče rediti več živine.

2. Zneski, s katerimi se plačajo dolгови.

3. Vsi stroški, oziroma izdatki, kateri se porabijo za lastno osebo, kakor tudi za družino, ženo in otroke, to je: za hrano, pijačo, stanovanje, kurjavo, luč, hišno opravilo, kuhinjsko opravilo, obleko i. dr. Ravno tako se ne morejo odbiti izdatki za zdravnik, stroški za časa bolezni, za zdravila, in pogrebni stroški. Hrana in plača stalnim delavcem se pa more, kakor poprej povedano, odračunati.

Dovoljen odpis oziroma družino.

Če ima posestnik več kot 2 nepreskrbljena otroka, tedaj se sme za druge otroke za vsakega ena dvajsetina od čistega dohodka odpisati. Vzemimo vzgleđ: Posestnik Kopriva ima 1.400 K čistega dohodka, pa 6 nepreskrbljenih otrok; on sme torej za 4 otroke za vsakega eno dvajsetino ali za vse 4 vkup eno petino od 1.400 K, to je 280 K, odtegniti, in ker mu ostane potem samo 1.120 K čistega dohodka, je vsled tega davka prost.

Izpolnite priznalnice pravilno in pravočasno!

Pri napovedbi za odmero dohodninskega davka se v priznalnici na ravno navedene postavne dopustne odpise dostikrat ne ozira in zato se jih mnogo prepozno pritožuje, da morajo plačevati osebno dohodnino, kar se ne bi zgodilo, če bi bili priznalnice pravilno izpolnili. Posestnik, ki svojo priznalnico tako izpolni, da odstrani vse postavne dovoljene svote od čistega dohodka, s tem ne stori državi nobene krivice, ker se poslužuje svoje pravice, ki mu jo daje postava. Prepričan sem, da je pri nas zelo malo posestnikov, ki bi imeli 1.200 kron čistega dohodka po odbitku postavno določenih izdatkov. Nobenemu ni treba svojih dohodkov zamolčati, pač pa naj vsak vse izdatke, ki se po postavi smejo in morajo od čistega dohodka odpisati, v priznalnici navede.

Svetujem vam tudi, dragi kmetje, da se pravočasno natančno časa, določenega za vlogo izpolnjenih priznalnic ali rekurzov. Dostikrat se slišijo pritožbe, da davčne oblasti preostogo postopajo, če se predpisan čas zamudi in priznalnica prepozno vloži; ravno oziroma na zamujeni čas se odbije največ rekurzov in se morajo plačevati previsoke davčne svote.

Sicer je bil v državnem zboru stavljen predlog, da se naj s prepozno vloženi priznalnicami milejše postopa, ker davčne oblasti temeljne paragrafe 42 in 213 postavijo o osebno-dohodninskem davku preostogo izpolnjujejo. Doslej ta predlog še ni imel uspeha. Dokler torej bodisi postavodajalnim bodisi naredbenim potom ne dosežemo teh olajšav, veleva vsakemu lastna korist, da pravočasno, to je še ta mesec, priznalnico pravilno izpolni ter odpošlje.

„Jezus, Marija in Jožef!“ je zatulila prestrašena žena, „tatovi, roparji!“

Hitro kakor srna je zbežala klicat hlapcev.

„Franc, Jaka, Joža! — Pojdite hitro, roparji so tu — vlomile!“

Ravno so prihili hlapci z Zelo v kuhinjo, vsi oboroženi s sekirami, ko se je spustil Šimen iz dimnika, ker mu ni bilo več mogoče prestati. — Bil je črn kot pristni zamorec. Nikdo ga ni spoznal. Hlapci, ker ga niso spoznali, so ga hoteli zgrabiti.

Šimen se pa zadržal na vse grlo: „Glejte, da se mi poberete, me boste vendar poznali!“

Hlapci so sedaj spoznali gospodarja po glasu ter so odstopili. Med tem pa je ravno tolkla stenska ura 12, ali nikdo ni mislil na novoletno voščilo. Zeta je bila strašno razkačena, da jo je spravil njen ljubi mož v tolik strah.

„Ti...!“ je kričala, „ali ne veš nič pametnejšega početi!“

„Ti...!“ Ali moraš celi hram spraviti pokonci? ...“

To je bilo pač lepo novoletno voščilo na obeh straneh. — Hlapci so se smejali, da so se tolkli po kolenih; sedaj so prišle tudi dekletke iz svojih zavetišč, in vsi so si voščili veselo in srečno novo leto. Ob zaključku pa sta bila tako čemerna drug na drugega, da si nista izpregovorila se samo nobenega voščila, ampak sploh nobene prijazne besede.

Drugega dne sta hodila drug mimo drugega kakor dva pravcata mutca in pol tedna nista črhnila niti besedice med seboj.

Končno je postala ta komedija Šimnu predolgočasna. Šel je h kramarju, da bi kupil svilnato obleko Zeti za kijkljo. Pa, ko je stopil v trgovino, je zagledal v svoje veliko začudenje Zeto notri, ki je ravno izbirala lepo, s srebrom okovano pipo. Šimen je seveda malo pozno, vendar-le voščila veliko sreče v novem kupil, dasiravno je Zeta na vse pretege branila, blago njej za kijkljo. Na potu proti domu sta drug drugega še malo podražila, in slednjič sta si, četudi že precej pozno, voščila Novo leto. Al. Leben.

Se nekaj opomb in nasvetov, ki se naj upoštevajo. Razen davčne oblasti, katera odmerja osebno-dohodninski davek, obstoji tudi

a) cenilna komisija in

b) prizivna komisija.

Število članov komisije določa finančni minister. Polovico članov volijo zadevni davkoplačevalci v okraju, drugo polovico članov imenuje finančni minister. Želimo in tudi pričakujemo, da se v komisijo za osebno-dohodninski davek vložijo, oziroma pošljejo možje, ki so nam pravični ter poznajo naše razmere.

Ravno, ko to danes, dne 28. decembra, pišem, se objavlja v listih, da je včeraj, dne 27. decembra izdalo finančno ministrstvo sledečo važno odredbo glede napovedi osebne dohodnine:

Odredilo je namreč, naj se vložijo napovedi do 15. marca mesto do konca meseca januarja. Vlada računata namreč s tem, da se izvede reforma (izprememba) osebno-dohodninskega davka in da se dovoli pomiloščenje za davčne pristopke. Dosedaj se je vršila napoved tako, da se je napovedal povprečni dohodek zadnjih treh let; odslej se bo napovedal samo za določena leta dohodek.

Iz navedenih navodil se je lahko mnogo naših kmečkih posestnikov prepričalo, da če bi bili priznalnice pravilno izpolnili in vse postavno dopuščene izdatke odpisali, bi bili vsakega osebno-dohodninskega davka prosti.

Če bi se pa pripetili slučaj, da bi se davčne oblasti na opravičene slučaje ne ozirale, naj vloži vsak v teku 30 dni priziv, kateri je kolekta prost. Kako se naj delajo prizivi, je „Slovenski Gospodar“ že objavil v 30. številki dne 25. julija 1912.

Davčni nastavki.

Kakor določa § 172 znaša osebno-dohodninski davek vsako leto:

vrsta	od K	do K	vrsta	od K	do K
1	1200	—1250	K	7-2	
2	1250	—1300	8-0	10	1800—1900
3	1300	—1350	8-8	11	1900—2000
4	1350	—1400	9-6	12	2000—2200
5	1400	—1500	10-8	13	2200—2400
6	1500	—1600	12-0	14	2400—2600
7	1600	—1700	13-6	15	2600—2800
8	1700	—1800	15-2	20	2800—3000
					3800—4000
					K 16-8
					18-4
					20-0
					24-0
					28-0
					32-0
					36-0
					60-0

Kako je na Balkanu.

Dasiravno se vrše v Londonu pogajanja med Turki in balkanskimi zavezniki, vendar se na Balkanu bojni ples še ni pomiril. Dočim vživajo pri Cataldči bolgarski in turški vojski prijetnosti premirja in neprijateljstva, se vrše med Grki in Turki bodisi na morju, bodisi na kopnem v Epiru, posebno obzoro mesto Janina, spopadi in vojni ali manjšali nastanki. Tudi pred Skadrom, katero oblegajo Črnogorci in Srbi, se bil velik silenjemski predlog, da se turški vojski poveljniki skada noce vzeti na znanje, da je stopilo premirje v veljavo, temveč dan za dnevom napada Črnogorce in Srbe pred mestom Drinopolje še ni padlo, dasiravno pravijo poročila, da je položaj mesta brezupen.

Pred Skadrom.

Tudi med božičnimi prazniki ni prenehal bojni grom. Dne 23., 24. in 25. decembra so Turki izpadli iz trdnjave in napadali črnogorske čete. Dne 23. dec. so se baje Srbi, ki niso imeli pripravljenega topništva, morali umakniti pred Turki. Nekatera poročila celo trdijo, da so se Srbi morali umakniti do Leša, ker vsled premirja niso bili pripravljani na turški napad. Dne 24. decembra pa so vrgli Srbi Turke zopet nazaj. Boj je bil zelo hud. Bojišče je bilo čez in čez pokrito z mrličmi. Nemški listi poročajo, da je zašlo 300 Srbov pred Skadrom v močvirje, kjer so jih baje Turki zajeli. Iz Cetinja se poroča, da so Srbi prečeli poizkus turške posadke v Skadru, ki je hotel obiti desno krilo srbske divizije. Nemški poslanik v Skadru je zapretel turškemu poveljniku Hasan Riza-beju, da če Turki ne bodo držali premirja, se bo z njimi postopalo kakor se postopa z vojaškimi begunci. — Dne 24. decembra se je vršil na ravnini pred Skadrom boj med Črnogorci in Turki. Trajal je do polnoči. Črnogorcev je bilo 7 mrtvih in 24 ranjenih.

Grško-turški boj.

Mesto Janina, katero brani 25.000 Turkov, oblegajo Grki že več tednov. Grki so večinoma zavzeli vse važnejše postojanke pred Janino. Turki se v Janini, ki je precej utrjena, dobro branijo. Na božično biljo se je začel pred Janino hud artilerijski boj, ki je trajal cel dan. Pred Janino pridejo te dni 3 sveže grške divizije, ki prodirajo iz Makedonije in vedno zasledujejo ostanke pri Bitolju poražene turške armade. Te turške čete imajo namen, zadrževati prodiranje novih grških čet proti Janini. Pričakuje se, da se začne v kratkem odločilni boj za Janino. Turški posadki v Janini poveljuje Essad-paša. — Grki so severno od Janine zavzeli gorski prelaz Sagoni in Morovo-planino, ki sta bili močno utrjeni. Premagali so tudi Turke pri mestu Korica in so mesto zavzeli.

Mirovna pogajanja v Londonu.

Vsled turškega zavlačevanja gredo pogajanja zelo počasi naprej. Turki nočejo priznati upravičenosti zahtev balkanskih zveznih držav in se protivijo, odstopiti ozemlje, ki so ga zasedle armade balkanskih držav. Posebno krčevito se upirajo bolgarski zahtevi po predaji Drinopolja in da bi bila bodoča meja bolgarske države od Midije ob Črnem morju do Rodosta ob Marmarskem morju. Po tej zahtevi balkanskih držav bi ostal Turčiji le Carigrad in mal

kos ozemlja pred njim. Zatorej se Turki na vse Kriplje ustreljajo zahtevam zaveznih držav, ker bi njihovo uresničenje pomenilo konec Turčije v Evropi. — V soboto, dne 28. decembra, se je zopet vršila skupna seja zastopnikov Turčije in balkanskih zaveznikov. Predsedoval je Turek Rešid-paša, ki je predložil turške protipogoje. Ti pogoji so sledeči: 1. Vilajet Drinopolje ostane pod turško upravo. 2. Makedonija se izpremeni v posebno kneževino s Solunom kot glavnim mestom. Ta kneževina bi naj bila pod vrhovno oblastjo turškega sultana, vladal pa bi jo knez, katerega bi izvolile zvezne balkanske države, sultan pa imenoval. Knez bi moral biti protestant in iz kake nepristranske države. 3. Albanija dobi samoupravo po vrhovno oblastjo turškega sultana in pod knezom iz turške sultanove rodbine; ta knez bi se izvolil za dobo 5 let, mogla pa bi se ta izvolitev tudi podaljšati. 4. Vsi egejski otoki ostanejo turški. 5. Kreitsko vprašanje se pri pogajanjih ne obravnava, temveč se uredi po pogovoru med Turčijo in velevlastmi. — Ti pogoji so za Bolgarijo, Srbijo, Črno goro in Grško nesprejemljivi. Če bi se tem turškim zahtevam ugodilo, bi balkanske države od svojih zmag nad Turki pravzaprav ne imele skoro nobenega dobička. Če Turki pri svojih zahtevah vstrajajo, se pogajanja skoro gotovo razbijajo. In potem začneta zopet govoriti puška in top. — Sobotna seja pooblaščenecv se je potem, ko so se turški predlogi prečitali, prekinila, in se je nadaljevala zopet v ponedeljek, dne 30. decembra.

Kako je v Drinopolju?

Begunci, ki prihajajo iz Drinopolja, pripovedujejo, da je položaj v obleganem mestu brezupen. V sedanjih dolgih nočeh so prebivalci Drinopolja popolnoma v temi, ker so že vse zaloge petroleja, olja in sveč izčrpane. Že davno so pošle tudi vse zaloge soli, riža in tobaka. Prebivalstvo že željno pričakuje, da se sklene mir ali da se mesto uda. Poveljnik turške posadke, Sukri-paša, trdovraten Arabec, je premirje sicer sprejel, a o predaji noče nič slišati. Dne 10. dec. je bil baje že pripravljen, izročiti mesto Bolgarom, ako bi Bolgari dovolili, da sme 150 častnikov brez ovire odpotovati v Carigrad, ne da bi Bolgari vedeli za njih imena. Iz tega se sklepa, da je v Drinopolju večje število nemških in oficirjev, ki bi radi skrivaj odšli iz Drinopolja. Odkar so odklonili Bolgari ta skrivnostni odhod, so se nemški oficirji in Sukri-paša zopet odločili za obupno brambo obleganega mesta. Listi poročajo, da preti Drinopolju glad, ker so že večinoma vsa živila porabljena, dovažati pa se jih v mesto ne more od nobene strani.

Kolera.

Ko se je Turkom v bojih proti Bolgarom godilo prav slabo ter so Bolgari prihajali vedno bližje proti Cataldči in Carigradu, so Turki vedeli veliko poročati o koleri. Potem so poročila več ali manj obmolnila. Sedaj pa listi zopet poročajo, da je obolelo do 23.000 oseb za kolero in legarjem (tifus). Te kužne bolezni so se vgnezdile posebno med turško armado, pa tudi med bolgarskimi četami jih je nekaj. V Carigradu je dne 26. decembra obolelo 34 oseb za kolero. Zadnje tedne je obolelo skupno v Carigradu za kolero 2228 oseb, umrlo pa 1107.

Balkanske vdove.

Mnogo črnih robcev bo videti po končani vojski na glavah balkanskih žep. To je znak vdov. Vdova ima na Balkanu še posebno nevesel položaj. Za mozem mora žalovati celih 40 dni; črno krilo pa mora nositi eno leto. V tem letu ne sme med žene-predice, ne sme z drugimi vred veselo hoditi na trg, ne na ples. Pravico ima še naprej ostati v močevi hiši, ali pravzaprav je to njena dolžnost. Ako pa gre od hiše umrlega moža, ne sme vzeti s seboj ničesar razup svojo doto. V slučaj, da se vdrugež omoži, mora nujno vse darove, katere ji je bil dal prvi mož, ali v obče je druga možnost sramota. Usoda balkanskih udov je izražena v srbski prisplovi: Vdova je uboga.

Politični ogled.

— Dne 27. decembra: Državni zbor se je danes zbral zopet k seji in je razpravljal o uradniški predlogi. Kopčno je bila predloga v tej seji sprejeta, in sicer v tisti obliki, kot je zahtevala gosposka zbornica. — Na Ogrskem pripravljata vlada in večina novo volilno preosnovo. Listi poročajo, da bodo nemadžarske narodnosti po tej preosnovi še bolj pritisnjene k tlom. — Na Francoskem bodo imeli 1. 1913 volitev predsednika ljudovlade. Ponuja se mnogo kandidatov.

— Dne 28. decembra: Cesar je sprejel danes ogrskega ministrskega predsednika Lukača v avdienci, da mu oroča o nameravani ogrski volilni preosnovi. — Včeraj se je v seji klubovih načelnikov državne zbornice sklenilo, da začne državni zbor zopet zborovati v drugi polovici meseca januarja, da reši mali finančni načrt. — Danes je sprejela zbornica začasni proračun. Seja je trajala čez polnoč in se je končala še-le ob 3. uri jutraj. — V začetku januarja bodo zborovali nekateri deželni zbori. — Čuvaj bo najbrž vendar šel. Na višjih mestih so spoznali, da postopanje Čuvajevo s Hrvatmi ni bilo pravično. Čuvaj je že odpotoval iz Zagreba na dopust, s katero se ne povrne več. Hrvatje se za Čuvajem gotovo ne bodo jokali. Za načelnika notranjih zadev pri hrvaški vladi je imenovan dr. Karol Unkelhäuser.

— Dne 29. decembra: Cesar je potrdil izvolitev dr. Weißkirchnerja za dunajskega župana. — Češki Nemci so postali nezadovoljni s češkim cesarskim namestnikom grofom Thunom, ki je šel baje Čehom pri spravni pogajanjih bolj na roko kot Nemcem. — Po novi ogrski volilni preosnovi, kateri je cesar baje že dal predpotrdjenje, se bo število volilcev za državni zbor pomnožilo za 800.000, skupno število volilcev bo 1.868.172. Kmečkih volilcev bo 1.091.190. Volilna preosnova bo zopet tako po madžarsko prikrojena, da po njej Slovani na Ogrskem ne bodo dobili svojih pravic, ki jim grede na njih število prebivalstva. — Ruski notranji minister Makarov je odstopil; na njegovo mesto bo imenovan oblastnik Maklakov.

— Dne 30. decembra: Gosposka zbornica je rešila danes začasni državni proračun. — Sekejski načelnik za notranje zadeve pri hrvaški vladi, dr. Unkelhäuser je došel danes v Zagreb in je prevzel vodstvo uprave. — V Stuttgartu na Nemškem je umrl državni tajnik za zunanje zadeve, Kiderlen-Wächter. Zadel ga je srčna kap. Kiderlen-Wächter je bival v Stuttgartu pri svoji sestri na božičnih počitnicah. — Iz Carigrada se poroča, da kandidira za albanski kneževski prestol turški princ Abdul Medšid. To kandidaturo baje podpirajo zalohne evropske države.

Darila pridnim agitatorjem.

Za pridne agitatorje, ki nam pridobijo do 31. jan. 1913 nove naročnike in nam tudi pošljejo od njih celoletno naročnino, razpisujemo sledeče nagrade:

1. Za 5 novih, za celo leto plačanih naročnikov lep molitvenik v zlati obrezi.
2. Za 10 novih, za celo leto plačanih naročnikov fino vezan molitvenik.
3. Za 15 novih, za celo leto plačanih naročnikov lep križ ali pa lepo stensko podobo.
4. Za 20 novih, za celo leto plačanih naročnikov dragocen križ ali pa veliko stensko podobo.

Te nagrade bomo razpodelili koncem februarja 1913.

Slovenski Gospodar stane za celo leto 4 K, za polleta 2 K za četrt leta 1 K.

Upravništvo.

Naša naloga.

Veselo novo leto smo si pred par dnevi želeli drug drugemu, a naš obraz je bil zraven resen. Živimo v izredno resnih časih in ne vemo, kaj nam prinesejo že prihodnji dnevi. Se ni mesec od tega, ko je ves svet vsak trenutek pričakoval, da izbruhne velika svetovna vojska, v katero bo zapletena tudi naša država. Sedaj je sicer nevarnost za vojsko precej prenehala, a še ne popolnoma. Iz Londona, kjer se balkanske države s Turčijo pogajajo za mir, ne prihajajo vesela poročila. Vsak čas se je bati, da se pogajanja razbijajo in da bodo na Balkanu zopet gromeli topovi in zarožljale sablje. Potem bomo stali zopet pred nevarnostjo novih zamer in zapletitjav med velikimi državami. Toda eno zavest imamo: naš cesar je tako velik in vnet prijatelj miru, da bomo zagrabili za orožje samo takrat, kadar bo to zares zahtevala skrb za obstoj naše države.

Toda čeprav nas tare skrb, ali nam ohrani novo leto mir ali prinese vojsko, vendar ne smemo v tem strahu prezreti nalog, ki čakajo naše ljudstvo v pričetem letu. Cilj naše katoliške politike je, da ohranimo našemu narodu pravno silo, da mu vzbudimo ponosno narodno zavest in da ga gospodarsko utrdimo. To je naš jasn cilj, katerega hočemo doseči s pomočjo božjo in z lastnim, krepkim delom.

Pomen Slovencev se je vsled dogodkov na Balkanu nepričakovano povečal. Dočim so se pred meseci gledali na nas Slovence, kakor da bi ne imeli nobenega pomena za državo, nas sedaj smatrajo tudi najbolj zagriženi nasprotniki kot velevažnega čipitelja na jugu avstro-ogrške države. Od nas se pričakuje, da smo branitelji in nositelji dveh velikih misli med drugimi Jugoslavani, misli katoliške in avstrijske. Zadnji par meseci so nam prinesli nalogo apostolov med Jugoslavani za katoliško vero in za udanost namram naši avstrijski domovini. Slovinci smo poklicani, da med našimi južnimi brati, ki niso v naročju katoliške cerkve, širimo ljubezen in spoštovanje do naše katoliške vere in da se po nas utrjuje tudi prijateljstvo jugoslovanskih držav do avstro-ogrške monarhije.

Z ozirom na širjenje avstrijske misli pa je tudi za našo državo nastala nujna dolžnost, da Slovence in Hrvatce v Avstriji vse drugače upošteva kakor dosedaj. Vse njihove opravilne želje se morajo izpolniti. Avstrijske vlade morajo prenehati s staro navado, da bi tlačile Slovence in Hrvatce, a podpirale Nemce. Alpski Nemci nimajo daleko toliko pomena več za državo, kakor mi Slovenci in Hrvatje. Zdi se nam, da je začelo v visokih krogih, in tudi pri nemških, še državi zvestih politikih, to prepričanje polagoma prodirati. Seveda polagoma. Za to pa ne moremo biti dovolj hvaležni sedanjim našim državnim in deželnim poslancem, ki so s krepko politiko v deželnih zborih in v državnem zboru opozarjali ves svet, da se Slovenci in Hrvatje z vsakim dnem bolj čutimo in da hočemo res zveste tisto mesto, ki nam pripada vsled naše vedno večje važnosti za habsburško monarhijo.

Majhni ljudje med nami so se pogostoma zgrajali nad krepkim nastopom naših poslancev v Gradcu in na Dunaju, in nekateri so bili celo tako malenkostni, da so smatrali tako postopanje za nespodobno. Se-

daj čas pa nam dokazuje, da je bila ta politika odlično narodna ter dalekovidna. Narodna je bila: naše ljudstvo se je nagibalo k nemškutarstvu. Nemškutarstvo je znamenje in prikazen narodove slabosti. Slabi ljudje se naslanjajo na močnejšega in grede za njim. Zato je trebalo samozavestnega nastopa naših politikov, ki so se uprli s silo onim, ki so dosedaj tlačili naš narod. Dalekovidna je bila, ker je imela tudi smoter, da opozarja vso javnost na naraščajočo zaveščenost slovenskega naroda in na njegov pomen za celokupno avstrijsko domovino.

Danes je ponos, biti Slovenec in Hrvat; vsak dan je skozi zadnje mesece raste naš pomen. Mi smo v ospredju splošnega zanimanja in naša naloga, da postanemo branitelji in nositelji katoliške avstrijske misli med Jugoslavani, se je začela upoštevati. Ako Bog da, gremo polagoma zares lepšim dnem nasproti. Toda na svoje visoko zvanje se moramo tudi resno pripravljati. Ostanimo zvesti svoji veri, dvigajmo po naših organizacijah izobrazbo svojega ljudstva ter skrbimo, da bomo tudi v gospodarskem oziru vzgled svojim jugoslovanskim bratom. Vedno naprej in kvilsku tudi v novem letu!

Državni zbor.

Marsikdo se je vprašal, zakaj so naši poslanci meseca decembra na Dunaju obstruirali. Odgovor na to je: ker so hoteli cel svet opozoriti, da živijo tudi v avstro-ogrski državi zavedni Jugoslavani, in ker so imeli namen, vse stranke naše države in vlado opozoriti na dosedanje zastavljanje jugoslovanskih narodov, Hrvatov in Slovencev. Pod pritiskom hrvaško-slovenske obstrukcije v državnem zboru je moral čuvaj na dopust, s katerega ne pride več kot komisar na Hrvaško nazaj. A tudi stranke v državi in vlada so uvidele, da se morajo tudi na jug ozirati, ako hočejo imeti v državnem zboru redno delovanje. Ko so se naši poslanci uverili, da so svoj namen dosegli, so opustili obstrukcijo ter tako omogočili, da se je mogel sprejeti 6mesečni proračun za leto 1913. Namena, da bi razbili državni zbor in povzročili nove volitve, pa takrat itak niso imeli, kakor so se že bali liberalci in socialni demokratje. Pri proračunu sta govorila dr. Korosec in Gostinčar.

Kakor vedno, so se kot najbolj trapasti politiki izkazali med to obstrukcijo zopet naši liberalci. Ti so si izmislili, da radi tega obstruirajo slovenski poslanci, ker hočejo dobiti za ljubljanske posojilnice od vlade nekaj denarja. Toda naše ljubljanske posojilnice imajo denarja v izobilju, vrhu tega pa bi morala sestajati vlada, ki bi darovala denarnim zavodom, kateri izborni stojijo, iz samih slovenskih liberalcev, da bi bila tako neumna. Toda nekaj drugega so dosegli naši poslanci se tudi s svojo obstrukcijo. Vlada in stranke so se izrekle pripravne, da se v novem letu ustanovi osrednja blagajna za vse avstrijske zadruge, ki bo posredovala za posamezne zadruge, da dobijo denar, ako ga bodo rabile, po nizki obrestni meri in da ne bo treba vsakokrat, ako nastane kaka tesnoba na denarnem trgu, zviševati za posojila obresti tako visoko kot dosedaj. Da je to velikanskega pomena za kmečke in tudi za obrtniški kredit, tega seveda naši liberalci ne razumejo, ker so preomejeni. Pustimo jim torej, naj še naprej zmerjajo čez obstrukcijo in naše poslance.

V državni zbornici se je sprejel zakon za povišanje uradniških plač. Vse stranke so glasovale za ta zakon, le naša stranka ne, zvesta navodilom naših pristašev. Slovenski poslanci, dr. Korosec, Demšar in Gostinčar so razložili zbornici v večkratnih govorih stališče slovenskih volilcev. Nadalje se je sprejel nov družten zakon, ki daje društvom večjo prostost, in zakon, ki daje olajšave za klanje živine v sili. O zadnjih dveh zakonih bomo poročali natančneje. Zaradi pravošlavnih praznikov ima sedaj zbornica počitnice do 16. januarja, ko začnejo delovati odseki, oziroma do 27. januarja, ko bo imela zbornica zopet sejo.

Razne novice.

Godovi prihodnjega tedna.

5. nedelja: Telesfor, p. mučenec, Simeon Stolpnik.
6. ponedeljek: Sv. Trije Kraki; Razglasenje Gospodovo.
7. torek: Valentin, škof; Lucijan, mučenec.
8. sredo: Severin, opat; Bog jub, mučenec.
9. četrtek: Juljan in Bazilisa.
10. petek: Pavel I., papež; Azato, papež.
11. sobota: Higin, papež in muč.; Božidar, opat.

Iz učiteljske službe. Na dvorazrednici pri Sv. Jederti nad Laškim (drugi plačalni razred) je odšli mesto stalnega učitelja, na petrazrednici okolica Laški trg (prvi plačalni razred) pa mesto stalnega, eventualno tudi provizoričnega učitelja: prošnje do dne 15. jan.

Iz finančne službe. Imenovani so: finančni koncipist dr. Oton Brantner za finančnega komisarja, davčni pristavi Henrik Kampf, Rudolf Ramšak, Ernest Wanke, Karol Pötscher, Norbert Klaus, Jos. Hortig, Ljudevik Messner, Anton Uršič, Ed. Majcen, Jožef Winter in Janez Färber za davčne oficijale; praktikanta Gustav baron Grutschreiber in Ad. Pristolič sta imenovana davčnim pristavom.

Iz politične službe. Okrajni komisar A. baron Ramberg je imenovan za namestniškega tajnika za Štajersko.

Iz pošte. Za poštne nadoficijale sta imenovana oficijala Franc Natek in Artur Charvat v Celju;

za oficijale pa asistenti Milan Zemljčič v Lipnici, Jos. Blazine v Brucku in Karol Dobršek v Zidanem mostu.

* **Cesarjevi božični prazniki.** Božične praznike je preživel naš cesar v Senbrunu v ožjem rodbinskem krogu. Že v soloto so prispeli v Senbrun nadvojvoda Franc Salvator s soprogo in otroci.

* **Škof Flapp umrl.** V Poreču v Istri je dne 27. decembra ponoči umrl nagle smrti poreški škof dr. Ivan Krstnik Flapp. Zadel ga je kap. Zjutraj so ga našli mrtvega.

* **Štajerski deželni zbor.** „Slovincu“ se poroča z Dunaja: Radi omogočenja zasedanja štajerskega deželnega zbora je posredovalo štajersko veleposestvo. Ker so se pa med Slovenci in štajerskim deželnim odborom radi gotovih dogodkov v deželnem zboru pojavila nova nasprotstva, je veleposestvo odložilo posredovalno vlogo. Posredovanje je prevzel štajerski cesarski namestnik. Cesarski namestnik je o tem poročal ministrskemu predsedniku in dobil od vlade navodilo, naj to svojo vlogo dalje zasleduje.

* **Novi dunajski župan.** Za župana kršćanske-mu Dunaju je bil dne 23. decembra pr. l. izvoljen bivši minister dr. Weißkirchner. Od 155 oddanih glasov jih je dobil 126.

* **Sodba pravičnega Nemca.** Nemški pisatelj Oton Harrack piše: „Največja napaka, ki jo je mogla Avstrija narediti pri Jugoslavanih, postaja žal eno leto sem žalostna navada, in ta je: pravno in politično zatiranje lastnih jugoslovanskih državljanov v korist nenasitnim Madjarom. Ako hoče Avstrija svojo zgodovinsko zemljepisno nalogo na Balkanu mirno vršiti, je prvi pogoj, da zopet napravi mir z Jugoslavani v njenih lastnih mejah.“

* **Jabol, lajder!** Znani dopisnik „Sloge“ ima svoje vinske dobe, v katerih mu pošast alkohol precej hudo zrahlja vezi njegovih možganov. Zadnja taka doba je posebno dolgo trajala, ker ga neprenehoma drži od večerje delegatov v Budimpešti meseca novembra. Od te večerje sta udarili na njegovo uho samo dve besedi: jabol in lajder, druge je v svoji vinjenosti preslišal. In sedaj klati in kriči okoli sebe: „jabol in lajder“, in v svoji alkoholični zamaknenosti, boljše zaručnosti, noče nič drugega slišati in priznati kakor samo: jabol in lajder. Tudi mi pravimo: jabol, tak se godi, komur vince diši; in pomilovalno dostavimo: lajder.

* **Liberalno gospodarstvo pri nas in drugod.** Da liberalci niso rojeni kot posebno skrbni in dobri gospodarji, je pri nas na Slovenskem že predobro znano. V „spominu“ je marsikateremu polom liberalne Glavne posojilnice, Agro-Merkurja itd. V ljubljanskem občinskem gospodarstvu, kjer imajo glavno besedo liberalci in kjer županuje glavar slovenskih liberalcev, izkazuje občinsko gospodarstvo žalostno lice. Velik primanjkljaj mestne občine je za leto 1912 neizogiben. Saj ne more biti drugače! Liberalci ni bil še nikdar dober gospodar. — Enako kot slovenski, gospodarijo liberalci na Portugalskem. Gospodarstvo sedanje liberalne klike je videti iz števil portugalskega izseljevanja. Do leta 1910 pred vstajo se je izselilo s Portugalskega na leto približno 40.000 ljudi v tujino. Ali takoj prvo leto liberalne vlade je ostavilo domača tla 58.000 Portugalcev ter hitelo preko široke morske ceste v neznan tujino. Izseljevanje pa venomer narašča, zakaj v prvi polovici lanskega leta je doseglo število izseljencev 80.000. Svobodna domovina, pa vse beži iz nje.

* **Koroški Slovencev o „Štajercu“.** Zvesti prijatelj našega lista nam piše s Koroškega: Ravno tako, kakor pri vas na Štajerskem, dela pri nas na Koroškem prepri in zmešnjavo ptujski list „Štajerec“, imenovan pri nas „giltna Krota“. List je že tudi na Koroškem razširjen in je vsiljiv kakor tisti hudobni pes, ki ga pri enem kraju spodiš, pa pri drugem že zopet nazaj priteče. Tak list torej v resnici zasluži, da ga vržeš v kraj, katerega „Štajerec“ sam večkrat imenuje. Torej slovensko ljudstvo na Štajerskem in Koroškem, proč s takimi listi, kakor je „Štajerec“, in na delo za dobre in poštene liste, kakor je „Slovenski Gospodar“, kateri se mi med vsemi najbolj dopade. — Na Zihpoljah je bil na božičen večer hud pretep, tako, da so morali enega prepeljati v bolnišnico. To so torej ljudje, ki pijejo vodo iz „Štajerčevega“ vrelca.

* **Sec. demokratje -- prijatelji delavcev?** Ka. ko socialistični voditelji v resnici ljubijo delavstvo, so pokazali nedavno na Nemškem. Iz svoje stranke so izkjučili rdeči voditelji 7 sodrugov zato, ker niso hoteli svoje plače, ki so jo zaslužili dne 1. majnika, izročiti njihovim blagajni. Radi tega silnega „zločina“ ne smejo več pripadati ti sodrug rdeči stranki. Ta dokaz naj zadostuje, da delavstvo izprevidi, da se ne gre rdečkarjem za prav nič drugega, nego za polno blagajno. Odtod tudi dejstvo, da se na vseli rdečih shodih vedno napravi „ofer“, ki dobro nese voditeljem.

* **10.000--12.000.** Krepak korak naprej je napravil „Slovenski Gospodar“ leta 1912. Odkar izhaja — celih 46 let — se ni nobeno leto pridobil toliko novih naročnikov kot minulo leto. Četudi so nemškutarji, liberalci in socialni demokratje kot sovražniki vsega, kar je slovensko in katoliško, ropneli proti našemu listu, vendar stoji danes „Slovenski Gospodar“ kot zmagovalac nad svojimi sovražniki. Število njegovih novih naročnikov se je tekom enega leta pomnožilo za nad 3.000. Komu se imamo zahvaliti za tako lep napredek? Vrhim našim kmečkim somišljenikom, vneti naši mladini! Imamo več posameznih prijateljev, ki so nam pridobili do 50 in še več naročnikov. „Slovenski Gospodar“ je ponosen na svoje agitatorje in jim izreka tem potom iskreno zahvalo za ves trud in napor. V novem letu pa le zopet nevzdržno naprej!